

ním a žalovanou firmou. Nezáleží na tom, zda žalovaná byla oprávněna k provozování stavitelské živnosti. Pracovní smlouva ujednaná mezi žalobcem a žalovanou firmou je platná, neboť sjednání takové smlouvy není zakázáno zákonem a nepříčí se ani jinak dobrým mravům, hledí-li se k tomu, že stavebník může stavbu provést i ve vlastní režii a k tomu účelu si zjednatí dělníky, a že jen provedení stavby musí se dít podle plánu a pod dozorem osoby k tomu podle zák. č. 193/93 ř. z. oprávněné, neboť jinak je provedení stavby trestné podle předpisů živn. řádu. Provádí-li stavebník stavbu ve vlastní režii, může sjednatí smlouvy se svými dělníky a ujednatí s nimi i nižší mzdy a jiné pracovní podmínky, než jsou stanoveny v kolektivních smlouvách, při čemž nesejde na tom, že pak může stavět i laciněji a zejména uspořít na daních. Žalobce však vyvozoval neplatnost smlouvy se žalovanou firmou ujednané zejména z toho, že na něho byl učiněn nedovolený nátlak, neboť dělníkům a také jemu bylo prý pohroženo různými újmami, zvláště odnětím poukázek na odběr potravin, kdyby nepodepsali prohlášení ze dne 10. září 1935. Kdyby toto žalobcovo tvrzení bylo pravdivé, šlo by o nespravedlivé donucení a žalobcovo přivolení ke smlouvě nebylo by projeveno svobodně (§ 869 obč. zák.). Smlouva by byla pro tento nedostatek vůle neplatnou a žalobce mohl by se domáhati na žalované firmě z důvodu jejího obohacení na úkor žalobcův (§ 1435 obč. zák.) přiměřeného platu za vykonané práce. Za přiměřenou odměnu lze tu mít při úvaze podle § 273 c. ř. s. mzdu v kolektivní smlouvě stanovenou, byla-li pro obor stavební činnosti sjednána hromadná smlouva, zavazující všechny stavitele a stavitelské zaměstnance na místě, kde sporná stavba byla provedena. První soud nepokládal žalobcem tvrzený nátlak za prokázaný, avšak žalobce napadl jeho rozsudek v tomto směru a bude tudíž na odvolacím soudě, aby se i touto výtkou obíral, o ní jednal podle zásady v § 33 zák. č. 131/31 Sb. z. a n. stanovené a učinil v tomto směru potřebná zjištění.

Čís. 15343.

Kdy nejde o vodní družstvo ve smyslu vodního zákona.

Soudy jsou oprávněny i povinny samostatně posuzovati právní povahu vodovodního družstva, i když bylo sdružení správním úřadem uznáno podle § 56 vod. zák.

(Rozh. ze dne 1. července 1936, R II 275/36.)

P r v ý s o u d rozvrhuje nejvyšší podání nepřikázal vodovodnímu družstvu v K. na jeho přihlášenou pohledávku (příspěvky) v přednostním pořadí nic. **D ů v o d y:** Vodovodní družstvo v K. nemá přednostního práva na vyplacení příspěvků, protože bylo ustaveno k zřízení vodovodu, tudíž k účelu, který není uveden v § 52 mor. vodního zákona. **R e k u r s n í s o u d** přiznal na přihlášenou pohledávku tohoto družstva v přednostním pořadí určitou částku.

N e j v y š š í s o u d nepřiznal pohledávce vodovodního družstva přednostní pořadí.

D ů v o d y:

Toliko vodním družstvům jmenovaným v § 53 vodního zákona č. 93/1869 ř. z. (§ 52 mor. vod. zák.) byla propůjčena výhoda podle § 62 resp. 61 citovaných zákonů, a účely v § 53 vodního zákona č. 93/1869 ř. z. (§ 52 mor. vod. zák.), pro něž může býti utvořeno vodní družstvo, jsou uvedeny v zákoně taxativně. Spolčení (asociace) k jiným účelům nemohou býti pokládána za vodní družstvo ve smyslu vodního zákona. Rekursní soud vycházel z názoru, že výrazu »vodní stavby« v § 53 vodního zákona (§ 52 mor. vod. zák.) jest rozuměti v širším smyslu slova tak, že pod tento pojem spadají veškeré práce vodní, týkající se přirozeného nebo umělého toku vodního a tedy též zřízení vodovodů. Tento názor nelze schváliti. Jen družstva sledující některý z účelů uvedených v § 53 resp. 52 svrchu citovaných zákonů jsou vodními družstvy v technickém smyslu slova. Jedině přípustný účel vodních družstev podle zákona založených se týká jednak provádění staveb regulačních, jednak prací melioračních. Zřízení vodovodu však nenáleží ani k první, ani ke druhé skupině vodních prací a nejde tu zvláště o stavby vodní, »kterými se mají pozemky chrániti nebo břeh upravití«, jak toho vyžaduje zákon. Proti extensivnímu výkladu mluví také úvaha, že vodní zákon označuje péči o opatření vody v § 36 jako záležitost obcí a osad v rámci obecního zřízení a odkazuje tedy péči o zřizování vodovodů pro potřebu obcí a osad jiným nuceným svazům (jmenovaným samosprávným korporacím). Prikazuje-li však zákon opatřování vody do působnosti obcí a osad, nelze míti za to, že zamýšlí, aby vedle obcí a osad byly za účelem opatřování vody tvořeny ještě zvláštní svazy nucené povahy, zejména když vzájemný poměr těchto svazů k obci neb k osadě ani nijak neupravil (Boh. č. 5305/1926). Rekursní soud mylně pojímá uznávací akt úřední podle § 56 cit. vodních zákonů jako autorativní, právní moci schopné rozhodnutí v otázce, zdali sdružení, o které jde, má právní povahu vodního družstva. Uznáním sdružení správním úřadem podle uvedeného zákonného ustanovení se nezřizuje vodní družstvo, ani se mu nepropůjčuje právní osobnost, nýbrž jde o pouhé zjištění, že družstvo vešlo v život způsobem zákonu odpovídajícím a že jeho organizace neodporuje zákonu. Nejde tu však o rozhodnutí o sporné právní povaze sdružení, zejména ne o rozhodnutí všeobecné (erga omnes) působící, takže tímto aktem nejsou dotčena práva a zájmy třetích osob v řízení vůbec nezúčastněných (Bohusl. č. 5305, Budw. č. 8927 A, 9028 A), a soudy byly tedy v souzené věci oprávněny i povinny samostatně posuzovati právní povahu vodovodního družstva, o kteréž jde. Nedoplatkům členských příspěvků přihlášených zmíněným vodovodním družstvem nepřisluší tudíž požadované pořadí a nebylo lze tyto příspěvky přikázati.

Čís. 15344.

Pensijní fond československých státních drah není samostatná, od státu odlišná právní osobnost, nýbrž jest pouhým pomocným zařízením státní správy železniční.

(Rozh. ze dne 1. července 1936, R II 303/36.)